

opusdei.org

Hluboké kořeny jednoho poselství

U příležitosti svátku sv. Josemaríi 26. června zveřejňujeme článek, který vyšel k desátému výročí úmrtí světce ve španělských novinách ABC.

01.07.2016

Hluboké kořeny jednoho poselství

Bl. Álvaro del Portillo

Takzvaní praktičtí lidé nejsou pro Ježíšovu církev těmi

nejužitečnějšími, stejně jako jimi nejsou pouzí hlasatelé teorií. Nejužitečnější jsou spíše lidé skutečně rozjímaví se zřejmou a neúnavnou vášní zbožštit a přeměnit v Kristu a s Kristem veškerou stvořenou skutečnost. Není proto paradoxem říci, že pouze mystika je v Ježíšově církvi skutečně praktická.

„Sloužit církvi, a přitom ji nevyužívat“, „Sloužit církvi tak, jak církev chce, aby se jí sloužilo“: takový byl hlavní záměr sv. Josemaríi Escrivy. Výročí jeho úmrtí mě přivedlo na následující myšlenky, jež chtějí být výrazem synovské vděčnosti a zároveň vzpomínkou – určenou především mně samému – na lekce věrnosti církvi, jež přinesla plody, které dnes mohou vidět všichni, a jež dokazují, že jen ten, kdo usiluje o „extázi“, o opuštění sebe sama a odevzdání se výlučné službě Bohu a duším, dosáhne opravdové plodnosti ducha.

Úsilí zakladatele Opus Dei se zhmotnilo v hesle, jež by mohlo stát na erbu: „*Užitečný je ten, kdo slouží.*“ Jinými slovy, abychom byli užiteční, musíme mít služebného ducha a dokazovat to činy. Jediná čest, o kterou vždy usiloval, byla čest sloužit církvi: právo rezignovat na veškerá práva, která nespočívají v odevzdání se trvalé oběti modlitby a práce.

Užitečný je pouze takový nástroj, třeba i skromnější, který se umí přizpůsobit svému účelu. „*V první řadě modlitba, pak pokání; na třetím místě, teprve na třetím místě, činnost,*“ píše sv. Josemaría[1]. A právě toto pohroužení do rozjímání uprostřed každodenního života, neustálé hledání Boží blízkosti uprostřed hustého předeiva světské práce – což je základní charakteristika askeze Opus Dei, již mu vryl služebník Boží – je tím, co zdůvodňuje jeho pragmatičnost.

Pro zakladatele Opus Dei,
průkopníka laické spirituality, je
prvním výsledkem Boží přítomnosti
v pracovním prostředí zlepšení
kvality – a to i technické – samotné
práce. Má-li být služba živoucímu
Tělu Kristovu živá a konkrétní, musí
být především dobře vykonána:
fušerství, lehkomyšlnost,
nedůslednost, diletantství, to vše je
třeba bez váhání odmítnout, protože
to snižuje důstojnost služby, jíž je
veškerá pracovní činnost.

Nadpřirozený cíl proto není jako
nálepka, která se zvnějšku přilepuje
lidské práci a která doprovází zboží –
bezvadné nebo poškozené – k jeho
cíli, aniž by se ho dotkla, aniž by
měla vliv na jeho vnitřní kvalitu.
Rozjímání usměrňuje čin pokaždé,
když tento čin nedosahuje úrovně
důstojnosti lidské bytosti nebo
důstojnosti – ještě větší – Božích dětí,
nebo když neslouží k budování
Božího lidu.

Tento pramen, z něhož vyvěrá každodenní život křesťana, a tento proud, ve kterém se bez přestání koupe láska, která hledá svého *Miláčka na ulicích a náměstích měst, na mořích, polích a vrcholcích hor, rozšiřují horizonty mysli a srdce a vedou je k tomu, aby toužily po svobodném vanutí horoucího sentire cum Ecclesia.*

Máloco nenáviděl zakladatel Opus Dei jako krátkozrakost lidí, kteří nevidí dál než tam, kde končí jejich zájmy, průměrnost individualismu a měšťáctví, pokřivenost ducha. „*At nikdy nedopustíte, aby se uvnitř vaší práce utvořily ´kliky´. Bylo by to zmenšení apoštolátu, protože kdyby se nakonec ´klika´ uchopila vedení světového podnikání, jak rychle by se toto světové dílo zmenšilo na samu ´kliku´.*“[2]

Pouze rozjímavá duše umí být v každém okamžiku v souladu s celou

církví, a proto se jí daří odpovídat přesně – a ve shodě s vlastním povoláním – na každou službu, jež je po ní požadována. A pouze ona z vlastní zkušenosti chápe, že Duch „vane, kam chce; slyšíš, jak hučí, ale nevíš, odkud přichází a kam jde“^[3]; a ví též, že v tomto světě intrik a relativismu je jen jediné místo, o kterém se dá vždy a s naprostou jistotou tvrdit, že „zde je Ježíšův duch“: v církvi. *Ubi ecclesia, ibi Spiritus Domini; ubi Spiritus Domini, ibi ecclesia et omnis gratia* (Sv. Irenej), kde je církev, tam je Duch Páně; kde je Duch Páně, tam je církev a veškerá milost.

Z tohoto důvodu ti, kdož jsou vedeni Duchem svatým k uskutečňování nějakého Božího plánu, *currunt ad Ecclesiam*, běží k církvi. Abychom to také řekli slovy sv. Ireneje: vnitřní jistota toho, co je specifické pro vlastní povolání, má charakter opravdového charismatu, jen pokud

je člověk přesvědčen, že když se jedná v církvi a s církví, žije se a jedná s Božím Duchem.

Mons. Escrivá měl od 2. října 1928 absolutní jistotu, že Opus Dei je opravdu od Boha, že je to „Kristův rozkaz“. Asketická a mystická teologie zná tato intimní osvícení – náznaky, ozřejmění, niterné pokyny –, jež nic a nikdo nemůže narušit.

Ale přestože v Opus Dei „viděl“ Boží vůli – úkol svěřený výlučně jemu -, od samého začátku se snažil být úzce spjat s církevní hierarchií a nechtěl činit žádné kroky bez jejího schválení a požehnání. Zároveň stanovil přesná pravidla, podle nichž má Dílo všude a též v budoucnu postupovat v úzké jednotě s místními církevními autoritami. S odzbrojující prostotou říkal, že miluje Opus Dei v té míře, v jaké Dílo slouží církvi. Kolikrát jsem ho slyšel zvolat: „*Pokud*

Opus Dei neslouží církvi, nezajímá mě!“

Bůh od velkých zakladatelů někdy chce oběť jako od Abraháma. Celý život věnoval jedinému synu, ve kterém se naplní přijatý slib, a celý život na něj zaměřil: stát se otcem velkého lidu, početnějšího než hvězdy na nebi či zrnka písku na poušti... a náhle sám Bůh požaduje oběť. Dva okamžiky v životě zakladatele Opus Dei vystavily jeho nadpřirozeného ducha zkoušce a oba právě ve vztahu k oné službě církvi, základu každé opravdu křesťanské duše, vždyť ta je podle sv. Ambrože vždy „duší církevní“.

K první z těchto tvrdých zkoušek došlo v Madridu ve čtvrtek 22. června 1933, v předvečer svátku Nejsvětějšího srdce. Rukou psaná poznámka, kterou o ní on sám referoval, bezprostředně odráží chladnou pravdu: „**O samotě, v**

lavici tohoto kostela *Věčné pomoci* jsem se před svátostným Ježíšem snažil modlit, když mi náhle a bez jakéhokoli konkrétního důvodu – ty neexistují – přišla na mysl tato velmi hořká myšlenka: ‘A co když je to všechno lež, tvá iluze, co když jen ztrácíš čas... a – a to je horší –, kvůli tobě ho ztrácí i tolik jiných lidí?’ “

Byly to jen vteřiny, ale to utrpení! Řekl jsem Ježíšovi: „Pane, není-li Dílo tvoje, znič ho, je-li, podpoř mě.“

A nejenže jsem se hned cítil utvrzen v tom, jaká je Jeho vůle, pokud jde o Dílo, nýbrž jsem navíc jasně viděl, jak vyřešit jistou organizační záležitost, s kterou jsem si do té doby nevěděl rady.“

Druhá zkouška se podobá té první a byla součástí bouře rozpoutané proti zakladateli a proti Opus Dei na počátku čtyřicátých let. Lze říci, že v

tu dobu se Dílo kanonicky právě narodilo, neboť madridský biskup mu udělil první písemné schválení 19. března 1941, právě ve snaze zbrzdit nepříjemnou kampaň, jež chtěla diskreditovat Opus Dei, a to i v Římě. 25. září 1941 pobýval služebník Boží v *La Granja de San Ildefonso* blízko Segovie.

Byl vyčerpán. K utrpení způsobovanému oněmi politováníhodnými událostmi se přidala únava z apoštolátu vykonávaného po celém Španělsku, v rámci něhož vedl cvičení pro klérus a rozséval semínko Díla v nejrůznějších společenských prostředích. Onoho dne mi napsal dopis, z něhož cituji několik významných odstavců:

„Ježíš Tě ochraňuj, Álvaro.

(...) Včera jsem sloužil mši svatou za místního ordináře a dnes jsem obětoval mši i celý den za papeže,

za jeho osobu i úmysly. Po proměňování jsem pocítil vnitřní impuls (byl jsem si zároveň jist, že papež musí Dílo velmi milovat) udělat něco, co mě stálo slzy; a tak jsem se slzami, jež mě pálily v očích, a s pohledem upřeným na Eucharistického Ježíše z celého srdce Ježíšovi řekl: „Pane, kdyby sis to přál Ty, přijmu i *tu nespravedlnost*.“ Asi chápeš, o jakou *nespravedlnost* jde: zničení celého *Božího Díla*. Víím, že se mu to líbilo. Jak bych byl mohl odmítnout učinit tento projev jednoty s jeho Vůlí, když mě o to žádal? Už jednou, v roce 1933 nebo 1934, jsem něco podobného udělal, a jen On ví, co mě to stálo.

Synu můj, jak krásnou úrodu nám připravuje Pán na chvíli, až náš Svatý otec *opravdu* pozná (tedy ne ty pomluvy) a zjistí, že jsme – a my jsme – jeho věrní, a požehná nám! Mám chuť křičet, a nezáleží mi na

tom, co tomu kdo řekne, ona slova, která mi občas uklouznou, když s vámi rozjímám: ' Ježíši, to je pole! ' “

Láska k církvi a papeži jej podržela a on si vryl do duše důvěru nezničitelnou ani v těch nejhorších chvílích.

Nabízel každý den svého života – „a tisíců životů, kdybych je měl,“ dodával často – za svatou církev a Svatého otce. Během deseti let uplynulých od jeho smrti následovalo mnoho duší z mnoha zemí a rozličných kultur jeho příkladu a hledali v přání odevzdat svou existenci do bezvýhradné služby Nevěště Kristově sílu k tomu, aby nekladli žádné meze obětování sebe sama při vykonávání každodenní práce, a to s úsměvem na rtech.

Slova, která užíval služebník Boží při osobní modlitbě, odrážejí tento

záměr: „Dej, ať jsem též schopen proměňovat všechny okamžiky a okolnosti svého života v příležitost k milování Tebe, k radostné a prosté službě církvi, Svatému otci a všem duším tím, že rozjasním cesty této země světlem víry a lásky.“

[1]J. Escrivá de Balaguer: *Cesta*, č. 82.

[2]*Tamtéž*, č. 963.

[3]Jan 3, 8.

pdf | dokument generován automaticky
z <https://opusdei.org/cs-cz/article/hluboke-koreny-jednoho-poselstvi/>
(03.04.2025)